

FOLKHÄLSORÅDET

Verksamhetsberättelse 2015

1. Inledning

Folkhälsorådet utgår från ett trygghets- och hälsofrämjande perspektiv. Hälsofrämjande arbete tar sin utgångspunkt i *friskfaktorer och arbetar för att stärka resurser för god hälsa*. Hälsofrämjande uppfattas alltmer som en väsentlig del av hälsoutveckling. Genom hälsofrämjande åtgärder kan man avsevärt bidra till att minska ojämlikhet i hälsa, garantera mänskliga rättigheter och bygga socialt kapital. För att nå en god folkhälsa krävs ett arbetssätt som präglas av långsiktighet i kombination med samverkan med och mellan olika politiska områden, sektorer, yrkesgrupper och befolkningen. Folkhälsorådet är ett politiskt samverkansorgan mellan Götene kommun och Västra Götalandsregionens Hälso- och sjukvårdsnämnd Östra och regleras i ett avtal vars syfte är att förstärka och utveckla det lokala folkhälsoarbetet. Folkhälsorådet sorterar under kommunfullmäktige. I rådet finns även tjänstemän från kommunens verksamheter. Politikerna i rådet har under år 2015 representerat de olika politiska beredningarna/nämnderna i kommunen och Hälso- och sjukvårdsnämnd Östra. Deltagarnas roll har varit att föra ut trygg- och folkhälsofrågorna i de beredningar/nämnder/verksamheter de representerar så att trygghets- och folkhälsoperspektivet beaktas i de politiska besluten. Under året har Folkhälsorådet haft sammanträden 17 februari, 17 april, 15 september och 8 december.

Folkhälsorådets ledamöter med ersättare 2015

Rådet består av ordinarie politiker från kommunala nämnder och från Hälso- och sjukvårdsnämnden Östra, Västra Götalandsregionen.

Åsa Karlsson(S) ordförande, Kommunstyrelsen
Susanne Andersson (C) vice ordförande, Kommunstyrelsen

Anders Månsson (GF) ordförande Barn- och utbildningsnämnden
Markus Källander (M) v. ordförande Barn- och utbildningsnämnden

Björn Cavalli-Björkman (S) ordförande Socialnämnden
Lars Waldefeldt (M) vice ordförande Socialnämnden

Ove Karlsson (S) vice ordförande Räddningsnämnden

Clemens Nordentoft (GF) vice ordförande Service och Teknik

Rebecka Berling (M) Hälso- och sjukvårdsnämnd Östra
Anette Karlsson (M) Hälso- och sjukvårdsnämnd Östra

Tjänstemän knutna till Folkhälsorådet

Karl-Arne Hennersten, enhetschef, Kvalitet och utveckling
Dag Högrell, risk och säkerhetssamordnare, Serviceenheten
Tove Wold-Bremer, folkhälsoplanerare, Folkhälsoenheten
Leif Lagergren, skolchef, Barn och utbildning
Helen Benjaminsen, polisområde Västra Skaraborg
Anders Olofsson, verksamhetschef, Kinnekullehälsan vårdcentral
Eva Sellermark, Folktandvården
Johan Olofsson, Näringslivsföreningen

Adjungerande tjänstemän knutna till Folkhälsorådet

Louise Ahlgren, samverkansansvaring, Försäkringskassan

Jan-Olov Lundqvist, arbetsförmedlingschef, Arbetsförmedlingen

2. Trygg- och folkhälsoarbete i Götene kommun under 2015

Det lokala folkhälsoarbetet i Götene kommun utgår från visionen

att skapa en god livsmiljö för alla kommuninvånare där barn och ungdomar står i centrum och syftar till att skapa jämlikhet i hälsa.

3. Rådets styrkort 2015

Folkhälsorådet utgår från ett ettårigt styrkort samt ett samverkansavtal mellan polis och kommun. Tillsammans lyfter de fram:

- Ett tryggt gott liv för alla i Götene kommun
- Delaktighet och inflytande i samhället

Med en vision där barn och unga placeras i centrum innebär att arbetet måste bedrivas på alla nivåer och för alla målgrupper i samhället. Målgrupperna barn och ungdomar särskilt prioriterade genom rådets olika styrdokument både på kort och på lång sikt.

4. Fokusområde: Ett tryggt gott liv för alla i Götene kommun

Vad är viktigt för ett tryggt och gott liv i Götene kommun? *Samarbete och samverkan!*

För att nå resultat i trygghets- och folkhälsoarbetet har rådet skapat förutsättningar för samverkan mellan olika aktörer att utveckla nya arbetsformer för en positiv livsmiljö i kommunen. Av rådets budget avsätts riktade stimulansbidrag ca 200 000 kr till olika projekt som drivs av ideella aktörer i samverkan med offentlig verksamhet.

Verksamhetsmål 2015

Den gemensamma strategin för trygghets- och säkerhetsarbete har utvecklats.

Brottsförebyggande arbete

Folkhälsorådet skall vara ett diskussionsforum där brottsförebyggande och trygghetsskapande frågor skall integreras i folkhälsofrågorna. Dessutom ta tillvara allmänhetens synpunkter och idéer om hur man tillsammans skapar en tryggare och säkrare kommun att vistas och bo i.

Uppföljning:

Trygghetsvandringar på kväll- och nattetid för allmänhetens känsla av trygghet.

Trygghetsvandringar för allmänheten i boendemiljön är ett bra sätt att öka känslan av trygghet. Götene kommunen har tecknat ett avtal med Polisen kring samverkan om det brottsförebyggande arbetet i Götene kommun.

En kontinuerlig information om brottsstatistik, har presenterats för Rådet, även en nulägesrapport hur det ser ut lokalt i kommunen av polis Helen Benjaminsen.

Folkhälsorådets Brå-utskott förbereder de brottsförebyggande frågorna.

För att stimulera till analyser och reflekterande diskussioner är det viktigt att ta vara på befintliga kartläggningar, rapporter och undersökningar från olika myndigheter, organisationer m.fl. Detta är viktigt för att få en helhetsbild och ett underlag för bl.a. rådets planering av trygg- och folkhälsoarbetet i kommunen.

Trygghetsvandring. Att vuxna vistas utomhus för att finnas till hands för ungdomen. Vuxnas närvaro har en positiv inverkan ungdomars trygghetskänsla.

Under året trygghetsvandrar föreningarna Kinne Vedums if och Sils If vid valborg och skolavslutning tillsammans med kommunens fältare, fyra gånger enskilt under sensommaren och hösten samt gemensamt vid lucia.

Kraftsamling mot langning av alkohol till ungdomar.

Bakom varje ungdomsfylla finns en vuxen, var med och förhindra den. Därför har en gemensam satsning inför skolavslutningen gjorts av mellan Polisen, Skolan, Rådet, Folkhälsoenheten Skaraborg och kommunen.

Uppföljning/resultat

Alla vårdnadshavare till elever i årskurs 7, 8 och 9 har fått ett brev hemskickat med posten innehållande information om vikten som vuxen/förälder inte bjuda på alkohol hemma, eller köpa ut. Roll up med samma budskap har placerats i Centrumhuset, här passerar dagligen många medborgare. Även information via hemsidan.

Det arbetet stöttas upp med trygghetsvandring på natten, där vuxna från olika föreningar är engagerade. Föreningarna får ett bidrag från rådet för utfört uppdrag.

Antilangningsaktiviteter tillsammans med Systembolaget genomförs vid skolavslutning i form av alkoholfria drinkar och glögg samt informationsbroschyrer.

En förebyggande föräldrakväll med genomfördes i januari. Ca 70 föräldrar och vuxna kom. Utställare Socialtjänsten, Ungdomsmottagning, Fritid-Ungdom, alkoholrådgivning, elevhälsa, Familjecentral, studieförbund, Västerbybadet och Musikskolan.

5. Fokusområde: Delaktighet och inflytande i samhället

Delaktighet, inflytande är förutsättningar för en god hälsa och trygghet. Ett centralt begrepp som skall omfattas alla i Götene kommun är medskaparanda. Rådet är en tvär- politisk organisation. Kopplat till Rådet finns ett Brå-utskott som förbereder de brottsförebyggande frågorna inför Rådets möten och en beredningsgrupp med tjänstemän som förbereder de frågor som handlar om en hälsosam livsmiljö.

Verksamhetsmål 2015:

En bred samverkan mellan den ideella sektorn och/eller den offentliga sektorn.

Verksamhetsmål 2015:

Barn och ungdomar är delaktiga och har inflytande

Rådet bidrar till att förstärka och utveckla samarbetsformer genom ekonomiskt stöd, en stimulanspeng. Möjligheter till delaktighet och inflytande är kärnfrågor för ett demokratiskt samhälle och har visat sig även påverkat folkhälsan.

Det skapar kreativitet och handlingskraft, fler aktörer finner varandra och samarbetet ger förtroende och tillit.

Kriterier för att beviljas medel är att bredda samarbetet mellan ideella och offentliga sektorn. Stimulera till nytänkande i trygg- och folkhälsoprojekt och att det finns ett långsiktigt tänkande även om det sker i projektform.

Uppföljning:

Under hela året pågår ständigt ett arbete med möten, samtal och funderingar kring nya projekt samt även tankar på att utveckla pågående arbeten. Ibland leder möten eller diskussioner fram till att idén behöver bearbetas ytterligare, ibland kan det vara läge att starta upp ett nytt arbete. Ibland leder det kanske inte till något alls, mer än ett bra samtal. Arbetet mynnar ut i projekt, som får minst ett år till på sig att utveckla sin idé. De projekt som vill fortsätta att utveckla sin idé efter ett år kommer att ges möjlighet till att fortsätta, dock längst i tre år.

Resultatet har blivit att medborgares idéer och engagemang tillsammans med olika aktörer skapat flera stimulansprojekt. Samverkan har bidragit till nya kontaktytor, ökad kunskap,

förtroende och tillit i samarbetet. Detta kommer till nytta i dagsläget och även inför framtida arbeten för en trygg och hälsosam livsmiljö. För vissa verksamheter har projektarbeten kunnat permanentas i ordinarie verksamhet. Varje projekt har utfört en slutredovisning med stöd av webbutvärdering som finns på rådets sida.

Webbansökan/utvärdering

Det ska vara enkelt att både söka pengar och utvärdera projekt. Både ansökan och utvärderingen kan göras på nätet. Att kritiskt och konstruktivt granska det man gör och att reflektera över erfarenheter och iakttagelser, gärna tillsammans med andra är ett viktigt inslag i folkhälsoarbetet. En enklare webbmall finns på hemsidan, både för ansökan och utvärdering.

18 genomförda stimulansprojekt 2015

Rådet bidrar med att skapa förutsättningar för att utveckla nya samarbetsformer tillsammans med många olika aktörer för att stimulera, inspirera och genomföra hälsofrämjande arbete. Under 2015 har 18 stimulansprojekt genomförts.

FN:s konvention om barns rättigheter

Folkhälsorådets styrkort arbetar vi för att göra Barnkonventionen känd och använd.

Uppföljning

I Barnkonventionens tecken arrangerades Mångfaldsdagar också denna sommar. Syfte var att alla barn ska få göra något roligt under sommarlovet tillsammans med andra.

Samverkansgrupp Mångfald Götene har under året arrangerat en rad aktiviteter tillsammans med barn och ungdomar. En rad aktiviteter med bredd planeras under året för att tillgodose många, bl. a. kostnadsfria aktiviteter på alla lov. Ungdomars önskemål och fundering fångas också upp vid fikadialogsmöten, politiker och ungdomar fikar tillsammans, på fritidsgårdarna.

En snabb slant att söka för ungdomar för deras idéer har planerats under året. Några ungdomar nappade direkt och ett data-lan för ett 20-tal ungdomar genomfördes, av och med ungdomar.

Ungdomsbrandkår, Räddningstjänsten s ungdomsprojekt. Ungdomar efter skoltid lär sig brand- och säkerhetstänk.

Camp Blåljus Tävling mellan skolorna i Skaraborg med egengjorda säkerhetsfilmer.

Verksamhetsmål 2015:

Skaraborgarna ska ha Sveriges bästa hälsa år 2020.

Gemensamt fokusområde genom Skaraborgssamverkan

Arbete med fokusområde är en del i nu gällande samverkansavtal mellan hälso- och sjukvårdsnämnderna Östa och Västra Skaraborg och kommunerna i Skaraborg. Med fokusområde avses ett område eller befolkningsgrupp som anses angelägen att prioritera för en gemensam kraftsamling. Under 2015 har fokus legat på att arbeta med målet att ”Skaraborgarna ska ha Sveriges bästa hälsa år 2020”.

Uppföljning

Den 17 april arrangerades en strategidag i ämnet På väg mot 2020, tema social hållbarhet och erfarenhetsutbyte. Dagen syftade till att ge kunskap om integrering av jämlikhet i hälsa i all politik och ordinarie styrning och ledning. Att utbyta erfarenhet mellan kommuner gällande det vidare arbetet med målet att Skaraborg ska ha Sveriges bästa hälsa år 2020.

Folkhälsoråden och andra intresserade deltog på konferensen som hölls på Sötåsens naturbruksgymnasium, Töreboda.

Regelbunden genomgång av aktuell statistik och rapporter samt information från Arbetsförmedling och Försäkringskassan ges till Folkhälsorådet. Folkhälsoplaneraren deltar i

samverkansgrupper kring kvinnors sjukpenningtal samt delegationen ungdomar till arbete (DUA).

Temadag om övervikt för elevhälsa, tandvård och vårdcentraler genomfördes i januari.

Samarbete Lidköping, Skara och Götene.

Lokala och externa dialoghändelser

Rådet samarbetar med andra kring forum för dialog, information och samtal kring en trygg och hälsosam livsmiljö för alla i Götene kommun.

- Gratisbad på Västerbybadet (utöver Mångfaldsveckan) på sport-, påsk-, höst, och jullov. Entrén betalas av Västerbybadet och Folkhälsorådet tillsammans.
- Fyra Berättaraftnar på äldrecenters Mötesplats, välbesökt och uppskattat. Kända Götene profiler engagerades.
- Folkhälsoplaneraren deltar i arbetsgruppen kring kvinnors sjukpenningtal, delegationen för unga till arbete samt drogförebyggande gruppen.
- Folkhälsoplaneraren deltar i nätverket Drogeförebyggarna Skaraborg. Tre utbildningar i preparatkunskap har erbjudits allmänheten under året samt projektet och Ung i trafiken som genomförts i ett par kommuner i Skaraborg.
- Ett arbete kring ett dopningsfritt Skaraborg pågår. Gymmen i Götene kommun, Västerbybadet och Life club, deltar båda i arbetet.
- Folkhälsoplaneraren deltar i det lokala Folkbildningsrådet (samverkan studieförbunden), tillsammans med Lidköping och Skara. Med i det arbetet är även kultursamordnarna i kommunerna.
- Folkhälsorådet bidrar med en slant till Kultur i vården, de äldre får prova på sittande zumba.
- Folkhälsorådet bidrog med medel till frivilligarbetarna och anhörigvårdarnas julfest.
- Manifestation Stimulansprojekten 2015, beviljade projekt presenteras för pressen i mars och en gemensam genomgång med alla kontaktpersoner om bl.a. halvårsrapport, fakturering och utvärdering.
- Mångfaldsdagar i juni och mångfaldsgrupp. Folkhälsoplaneraren deltar i arbetet med att planera och utföra Mångfaldsdagar i kommunen. Stort intresse hos medborgare och press. Arbetet fortsätter under hela året i gruppen med ytterligare aktiviteter.
- Seniordagen, tema En aktivare fritid, Parken Götene, 9 september. 50-tal utställare och ca 500 besökare.
- Ett arbete kring ett dopningsfritt Skaraborg pågår. Gymmen i Götene kommun, Västerbybadet och Life club, deltar båda i arbetet.
- En Balansdag för seniorer genomförs på äldrecenter. Föreläsning, tipspromenad, balansövningar, mingel och kaffe. Ett 60-tal besökare kom.
- Anhörigveckan, v. 41, genomförs med olika aktiviteter som massage, föreläsningar och utställning.
- En snabb slant planeras och genomförs under året. En grupp ungdomar kommer med en idé, planerar och genomför ett data-lan.
- En utbildning som handlade om droger, tecken och symtom hölls för Ifo, Fritid-Ungdom, Medborgarkontoret samt andra intresserade, med polis Lars-Erik Ehn. Ett 60-tal deltog.
- En föräldrakväll genomfördes under vintern som handlade om droger och förebyggande arbete. Föreläsning om droger, föräldrautbildning samt polisen.
- Familjecentralens dag hölls i Götene i september. Familjecentraler från hela Skaraborg lyssnade på föreläsning om anknytning.
- Trafikutbildning med Ntf på asylboendena samt inköp av reflexer tillsammans med Räddningstjänst.

6. Medel till förfogande, övrigt

Rådets administrativa kostnader för marknadsföring som t.ex. utställningar och tryckmaterial. Representationskostnad bl.a. till centrumkafé, föreläsare och andra samarbetspartner samt stöd till folkhälsoarbetet i kommunen.

7. Budget 2015

Samarbetsavtalet där Folkhälsorådets verksamhet samfinansieras med Götene kommun och Västra Götalandsregionen, Hälso- och sjukvårdsnämnden Västra Skaraborg. Enligt samarbetsavtalet satsar båda parter vardera 15 kr per invånare.

Kommunen avsätter även 45 000 kr för det brottsförebyggande arbetet samt ett tillägg för planerarens it-kostnader och kontor på 10 000 kr.

Fördelningen är:

▪ Götene kommun:	195 000
▪ Västra Götalandsregionen:	195 000
▪ Brottsförebyggande	45 000

Budgeten för år 2015 uppgår således till **445 000 kr**

Redovisning av kostnader för Folkhälsorådets arbete med trygghet och folkhälsa år 2015.

18 stimulansprojekt 2015:

167 000 kr

En kortare beskrivning och utvärdering för vart och ett projekt finns att få från folkhälsoplaneraren.

Esperanza tjejgrupp (år 3)	Brobyggarna (år 2)
Skaparglädje (år 3)	Vi är en del av biosfären (år 2)
Kvinnobad (år 3)	Livskvalitet för alla (år 1)
Veckans bana (år 3)	Barnens Kinnekulle (år 1)
Fysisk aktivitet på recept (år 3)	Musik- och matkvällar (år 1)
Motorminnen (år 3)	Näring och välbefinnande (år 1)
Filmskapande ungdom (år 2)	Rörelse för hälsan (år 1)
Götene can cook (år 2)	G-huset tränar! (år 1)
Ungdomskulturfestival (år 2)	Tillbaka på banan (år 1)

Mångfaldsarbete **27 000 kr (15 000 kr)**

Trygghetsvandringar **15 000 kr (15 000 kr)**

Drogförebyggande arbete **44 000 kr (45 000 kr)**

Ungdomsbrandkår **61 000 kr (70 000 kr)**

Utbildning: **95 000 kr (70 000 kr)**

Lokal och it: **10 000 kr (10 000 kr)**

Övrigt: **39 000 kr (10 000 kr)**

Lokala och externa dialoghändelser

Föreläsningar för allmänhet i folkhälsoområdet

Stöd till folkhälsoarbetet i kommunen, t.ex. nätverksträffar, jubileum, föreläsningar, utbildningar

Deltagit på föreläsningar i trygghet- och folkhälsans tecken

Litteratur, representation

Folkhälsorådet har under år 2015 förbrukat totalt: 458 000 kr (445 000 kr)